

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

Кафедра пропедевтики терапевтичної стоматології

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної
програми «Стоматологія»

Ольга Шешукова

“_____” _____ 20__ року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради
міжнародного факультету

Лілія Буря

Протокол від _____ 20__ №__

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Фантомний курс сучасних технологій
лікування одонтопатології**

вибіркова дисципліна

(назва навчальної дисципліни)

другий (магістерський) рівень вищої освіти

(назва рівня вищої освіти)

галузь знань 22 «Охорона здоров'я»_

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 221 «Стоматологія»

(код і найменування спеціальності)

освітньо-професійна програма «Стоматологія»

Полтава – 2023 рік

Робоча програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Фантомний курс сучасних технологій лікування одонтопатології» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 221 «Стоматологія» підготовлена на підставі Освітньо-професійної програми «Стоматологія», робочого навчального плану дисципліни «Фантомний курс сучасних технологій лікування одонтопатології», Положення про робочу програму навчальної дисципліни та Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті та інш.

Розробники: завідувач кафедри пропедевтики терапевтичної стоматології, д.мед.н., професор **І.М. Ткаченко**, завуч кафедри пропедевтики терапевтичної стоматології к.мед.н., доцент **І.Я. Марченко**.

Робоча програма схвалена на засіданні кафедри пропедевтики терапевтичної стоматології

Протокол від “ ” _____ 2023 р. № ____

Завідувач кафедри, професор
Ткаченко І.

Вступ

Опис навчальної дисципліни

«Фантомний курс сучасних технологій лікування одонтопатології» – це вибіркова дисципліна, яка є більш поглибленим та ширшим курсом пропедевтики терапевтичної стоматології з детальним вивченням сучасних, більш технологічних методик та підготовчим передклінічним курсом терапевтичної стоматології – дисципліни, методи якої спрямовані на збереження здоров'я зубів, органів і тканин порожнини рота, відновлення їх анатомічної форми та фізіологічної функції, запобігання стоматологічним хворобам терапевтичними методами без хірургічних втручань.

Предметом вивчення вибіркової навчальної дисципліни є сучасні протоколи новітніх технологій лікування одонтопатології, а саме: способи та етапи препарування каріозних порожнин різної локалізації (в тому числі атипових), методики ізоляції операційного поля та використання стоматологічних пломбувальних матеріалів для відновлення дефектів зубів каріозного та некаріозного походження (пломбування, реставрація), ендодонтичне лікування ускладнень карієсу, препарування кореневих каналів, методи їх пломбування.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки)

Вивчення дисципліни «Фантомний курс сучасних технологій лікування одонтопатології» базується на попередньо отриманих здобувачами вищої освіти знаннях з анатомії людини, гістології, цитології, ембріології, медичної і біологічної фізики, мікробіології, вірусології та імунології, фармакології, пропедевтики терапевтичної стоматології.

Постреквізити (дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення даної дисципліни).

Вибіркова дисципліна «Фантомний курс сучасних технологій лікування одонтопатології» закладає фундамент для більш глибокого та широкого вивчення основних стоматологічних дисциплін, а саме терапевтичної, хірургічної, ортопедичної стоматології та формування умінь застосовувати отримані знання в процесі подальшого вивчення усіх клінічних дисциплін і в майбутній професійній діяльності.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни:

1.1. Метою вивчення вибіркової дисципліни «Фантомний курс сучасних технологій лікування одонтопатології» є поглиблення знань та отримання професійних компетенцій для підготовки здобувачів вищої освіти до роботи в клініці сучасної терапевтичної стоматології з лікування хвороб, пов'язаних з ушкодженням зубів.

1.2. Основними завданнями вивчення вибіркової дисципліни «Фантомний курс сучасних технологій лікування одонтопатології» є розширення та поглиблення теоретичних знань організації та обладнання сучасного високотехнологічного стоматологічного кабінету, матеріалознавства в терапевтичній стоматології, сучасних технологій

препарування та пломбування каріозних порожнин, етапів ендодонтичного лікування зубів та засвоєння широкого спектру необхідних мануальних навичок по окремим етапам лікування зубів – препарування та пломбування каріозних порожнин, реставрації зубів, сучасних ендодонтичних протоколів лікування кореневих каналів на пластмасових чи природніх (видалених за медичними показаннями) моделях зубів («фантомах»).

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, спеціальні)

Згідно зі «Стандартом вищої освіти України» та освітньо-професійної програми «Стоматологія» вибіркова дисципліна «Фантомний курс сучасних технологій лікування одонтопатології» забезпечує набуття здобувачами вищої освіти таких *компетентностей*:

– *інтегральна*: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у процесі навчання та майбутній професійній діяльності.

– *загальні*:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
5. Здатність спілкуватися англійською мовою. Здатність використовувати міжнародні греко-латинські терміни, скорочення і кліше у фаховому усному й писемному мовленні.
6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
10. Здатність бути критичним і самокритичним.
11. Здатність працювати в команді.
12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
13. Здатність реалізувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина в Україні.

– *спеціальні*:

1. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
2. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
3. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепнолицевої області.
4. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.

5. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
6. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.
7. Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛО.

Програмні результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна:

1. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний і фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу.

2. Призначати й аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні), пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань.

3. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах закладу охорони здоров'я.

4. Визначати підхід, план, вид і принцип лікування стоматологічного захворювання шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

5. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах закладу охорони здоров'я.

6. Оцінювати вплив довкілля на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.

Результати навчання для дисципліни:

По завершенню вивчення дисципліни «Фантомний курс сучасних технологій лікування одонтопатології» здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

- різні техніки ізоляції операційного поля з використання системи «Кофердам», їх вибір в залежності від клінічної ситуації;
- обґрунтування вибору способів препарування каріозних порожнин різної локалізації в залежності від глибини, перебігу карієсу, віку пацієнта тощо;
- принципи та етапи препарування каріозних порожнин різної локалізації;
- особливості препарування каріозних порожнин I-V класів за Блекум під сучасні композиційні матеріали;
- показання до використання, методику виконання мінімально-інвазивних технік препарування каріозних порожнин;

- етапи адгезивної підготовки до пломбування каріозних порожнин матеріалами світлового способу твердіння;
- етапи реставрації фронтальних і бокових зубів з каріозними та некаріозними ураженнями твердих тканин;
- етапи препарування твердих тканин фронтальних і бокових зубів верхньої та нижньої щелепи при лікуванні ускладненого карієсу з метою створення доступу до порожнини зуба;
- показання та методику проведення трепанації коронок різних груп зубів;
- сучасні протоколи інструментальної обробки кореневих каналів з використанням ручних та ротаційних інструментів;
- сучасні протоколи іригації кореневих каналів;
- методи усунення ускладнень ендодонтичного лікування: видалення уламків інструментарію, усунення перфорацій дна порожнини зуба та стінок кореневого каналу;
- способи пломбування кореневих каналів з використанням сучасних високотехнологічних методик.

вміти:

- обирати техніку та проводити ізоляцію операційного поля з використанням системи «Кофердам» в залежності від клінічної ситуації;
- визначати способи та дотримуватись принципів препарування каріозних порожнин різної локалізації;
- проводити поетапне препарування каріозних та некаріозного походження порожнин (в т.ч. атипових) під сучасні композиційні матеріали;
- визначати показання та проводити препарування каріозних порожнин мінімально-інвазивними техніками;
- проводити етапи адгезивної підготовки твердих тканин зуба до пломбування каріозних порожнин матеріалами світлового способу твердіння;
- поетапно реставрувати фронтальні і бокові зуби з каріозними та некаріозними ураженнями твердих тканин;
- проводити препарування твердих тканин фронтальних і бокових зубів верхньої та нижньої щелепи при лікуванні ускладненого карієсу з метою створення доступу до порожнини зуба;
- визначати показання та проводити трепанації коронок різних груп зубів;
- проводити інструментальну обробку кореневих каналів з використанням ручних та ротаційних інструментів, сучасних ендоапаратів;
- використовувати сучасні протоколи іригації кореневих каналів;
- усувати ускладнення, які можуть виникати при ендодонтичному лікуванні, проводити видалення уламків інструментарію, закриття перфорацій дна порожнини зуба та стінок кореневого каналу;
- пломбувати кореневі канали з використанням сучасних високотехнологічних методик.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення вибіркової дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС/ 90 годин, із них:

Практичні (год.) – 30 год

Самостійна робота (год). – 60 год

Вибіркова дисципліна.

Форма підсумкового контролю – залік

Програма навчальної дисципліни

Програма вибіркової навчальної дисципліни “Фантомний курс сучасних технологій лікування одонтопатології” складається з 1-го модуля, розділеного на 2 змістові модулі:

Змістовий модуль 1. Сучасні технології лікування неускладненого карієсу та некаріозних уражень зубів;

Змістовий модуль 2.

3. Структура навчальної дисципліни

Зміст змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		Лекції	Практ. заняття	Самост. робота
Модуль 1. Модуль 1. Сучасні технології лікування одонтопатології				
Змістовий модуль 1. Сучасні технології лікування неускладненого карієсу та некаріозних уражень зубів				
Тема 1, 2. Ізоляція операційного поля з використання системи «Кофердам». Техніки накладання кофердама в залежності від клінічної ситуації.	6		4	2
Тема 3. Препарування каріозних та некаріозного походження порожнин (в т.ч. атипових) під сучасні композиційні матеріали.	3		2	1
Тема 4. Мінімально-інвазивні техніки препарування каріозних порожнин.	3		2	1
Тема 5. Адгезивна техніка пломбування каріозних порожнин	3		2	1
Тема 6. 7. Реставрація фронтальних зубів Самостійна робота. Техніки прямої реставрації фронтальних зубів.*	18		4	2
Тема 8. Реставрація бічних зубів Самостійна робота. Техніки прямої реставрації бокових зубів.*	11		2	1
Змістовий модуль 2.				
Сучасні технології ендодонтичного лікування зубів				

Тема 9. Препарування твердих тканин фронтальних зубів верхньої та нижньої щелепи при лікуванні ускладненого карієсу. Трепанція коронок різців, ікол. Створення вільного доступу до порожнини зуба та її остаточне формування.	3		2	1
Тема 10. Препарування твердих тканин бокових зубів верхньої та нижньої щелепи при лікуванні ускладненого карієсу. Трепанція коронок премолярів і молярів. Створення вільного доступу до порожнини зуба та її остаточне формування.	3		2	1
Тема 11. Етапи інструментальної обробки кореневих каналів з використанням ручних інструментів. Іригація кореневих каналів: сучасні протоколи.	3		2	1
Тема 12. Інструментальна обробка кореневих каналів з використанням ротаційних ендодонтичних інструментів та сучасних ендодонтичних апаратів. <i>Самостійна робота. Ротаційні ендодонтичні інструменти та системи для прераування кореневих каналів.*</i>	13		2	1 10
Тема 13. Методи усунення ускладнень ендодонтичного лікування: видалення уламків інструментарію, усунення перфорацій дна порожнини зуба та стінок кореневого каналу. <i>Самостійна робота. Техніки видалення уламків ендодонтичних інструментів.*</i>	13		2	1 10
Тема 14. Сучасні технології пломбування кореневих каналів.	3		2	1
Тема 15. Залік	8		2	6
Всього	90		30	60

*Примітка: курсивом виділені теми самостійної роботи, контроль виконання яких проводиться на даному практичному занятті.

4. Теми лекцій – не передбачено

5. Теми семінарських занять – не передбачено

6. Теми практичних занять за модулями і змістовими модулями

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1. Сучасні технології лікування одонтопатології	30
1. 2.	Ізоляція операційного поля з використання системи «Кофердам». Техніки накладання кофердама в залежності від клінічної ситуації.	4
3.	Препарування каріозних та некаріозного походження порожнин (в т.ч. атипових) під сучасні композиційні матеріали.	2
4.	Мінімально-інвазивні техніки препарування каріозних порожнин	2
5.	Адгезивна техніка пломбування каріозних порожнин	2
6. 7.	Реставрація фронтальних зубів (техніка прямої реставрації) <i>Самостійна робота. Техніки прямої реставрації фронтальних зубів.</i>	4
8.	Реставрація бічних зубів (техніка прямої реставрації) <i>Самостійна робота. Техніки прямої реставрації бокових зубів.</i>	2
9.	Препарування твердих тканин фронтальних зубів верхньої та нижньої щелепи при лікуванні ускладненого карієсу. Трепанція коронок різців, ікол. Створення вільного доступу до порожнини зуба та її остаточне формування.	2
10.	Препарування твердих тканин бокових зубів верхньої та нижньої щелепи при лікуванні ускладненого карієсу. Трепанція коронок премолярів і молярів. Створення вільного доступу до порожнини зуба та її остаточне формування.	2
11.	Етапи інструментальної обробки кореневих каналів з використанням ручних інструментів. Іригація кореневих каналів: сучасні протоколи.	
12.	Інструментальна обробка кореневих каналів з використанням ротаційних ендодонтичних інструментів та сучасних ендодонтичних апаратів. <i>Самостійна робота. Ротаційні ендодонтичні інструменти та системи для препарування кореневих каналів.</i>	2
13.	Методи усунення ускладнень ендодонтичного лікування: видалення уламків інструментарію, усунення перфорацій дна порожнини зуба та стінок кореневого каналу. <i>Самостійна робота. Техніки видалення уламків ендодонтичних інструментів.</i>	2
14.	Сучасні технології пломбування кореневих каналів.	2

15.	Залік	2
-----	-------	---

7. Самостійна робота

№з/п	Зміст	Кількість годин
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	14
2.	Підготовка до заліку	6
3.	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять з ознайомленням з методиками виконання практичних завдань шляхом перегляду навчальних відеофільмів, майстер-класів, тощо)	
	3.1. Техніки прямої реставрації фронтальних зубів. – побудова реставрації фронтальних зубів технікою стратифікації за Л.Ваніні; – побудова реставрації фронтальних зубів технікою біоміметики за С.Радлінським; – побудова реставрації фронтальних зубів відповідно концепції натуральних шарів за Д.Дічі; – побудова реставрації фронтальних зубів біламінарною технікою за П.Базос; реставрація фронтальних зубів з використанням методики «силіконового ключа».	12
	3.2. Техніки прямої реставрації бокових зубів. – моделювання оклюзійної поверхні бокових зубів методикою «прямого карвінга»; – моделювання оклюзійної поверхні бокових зубів за принципом «конверта»; реставрація бічних зубів з використанням методики «силіконового ключа».	8
	3.3. Ротаційні ендодонтичні інструменти та системи для препарування корневих каналів. – типи ендодонтичних систем для машинного препарування корневих каналів (ротаційні, реципрокні, комбіновані); – ендодонтичні наконечники: різновиди в залежності від режиму роботи (низькошвидкісні з редукцією обертів, зворотньо-поступальними рухами, зворотньо-поступальними та вертикальними рухами, вібраційні).	10
	3.4. Техніки видалення уламків ендодонтичних інструментів. – видалення уламків ендодонтичних інструментів методом «косічки»; – видалення уламків ендодонтичних інструментів з використанням ультразвукових систем та файлів;	10

	спеціальні системи та інструменти для видалення ендодонтичних уламків.	
	Разом	60

8. Індивідуальні завдання:

1. Підготовка фантомів з видаленими натуральними зубами для препарування каріозних порожнин та ендодонтичної роботи.
2. Підготовка наукових студентських робіт та доповіді на наукових конференціях.
3. Участь у конкурсах професійної майстерності, фахових студентських олімпіадах з дисципліни.

9. Перелік питань, які повинен засвоїти здобувач вищої освіти при вивченні вибіркової навчальної дисципліни (форма контролю – залік)

1. Накладання кофердама технікою «спочатку кламер»;
2. Накладання кофердама технікою «спочатку кофердам»;
3. Накладання кофердама технікою «дуги»;
4. Накладання кофердама технікою «крил»;
5. Накладання кофердама на групу зубів;
6. Поетапне препарування каріозних порожнин під композиційні матеріали.
7. Препарування каріозних порожнин технікою bate-cave;
8. Препарування каріозних порожнин технікою вертикального тунелю (класична та модифікована техніки);
9. Препарування каріозних порожнин технікою горизонтального тунелю;
10. Препарування каріозних порожнин технікою slot-препарування;
11. Мікропрепарування (енамелопластика);
12. Поетапна підготовка твердих тканин зуба до адгезивного пломбування;
13. Поетапна реставрація фронтальних зубів різними техніками (стратифікації за Л.Ваніні; біоміметики за С.Радлінським; концепції натуральних шарів за Д.Дічі; біламінарною технікою за П.Базос);
14. Поетапна реставрація бічних зубів. Моделювання жувальної поверхні технікою «прямого карвінга», «силіконового ключа», за принципом «конверта»;
15. Трепанція коронок зубів верхньої та нижньої щелепи;
16. Визначення робочої довжини кореневого каналу різними методами;
17. Коронково-апикальні техніки препарування кореневого каналу з використанням ручних інструментів;
18. Апикально-коронкові техніки препарування кореневого каналу з використанням ручних інструментів;
19. Препарування кореневого каналу з використанням нікель-титанових ротаційних інструментів;
20. Видалення уламків ендодонтичних інструментів методом «косічки»;

21. Видалення уламків ендодонтичних інструментів з використанням ультразвукових систем та файлів;
22. Проходження кореневого каналу технікою «by pass»;
23. Техніка закриття перфорацій дна порожнини зуба та кореневих каналів з використанням матеріалів на основі МТА.
24. Обтурація кореневого каналу з використанням вертикальної конденсації розігрітої гутаперчі;
25. Методика обтурації кореневого каналу з використанням біокерамічного силера;
26. Обтурація кореневого каналу технікою «безперервної хвилі».

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік

10. Методи навчання

При вивченні вибіркової дисципліни «Фантомний курс сучасних технологій лікування одонтопатології» використовуються наступні методи навчання:

- вербальні (пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- практичні (різні види мануальних робіт (ізоляція операційного поля, препарування, пломбування каріозних порожнин, ендодонтичні маніпуляції).
- пояснювально-ілюстративні або інформаційно-рецептивні, які передбачають пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння здобувачами вищої освіти;
- репродуктивний, в основу якого покладено виконання різного роду завдань за зразком;
- метод проблемного викладу, котрий полягає в тому, що викладач ставить проблему і сам її вирішує, демонструючи протиріччя, якими характеризується процес пізнання, при цьому завдання здобувач вищої освіти полягає в контролюванні послідовності викладення матеріалу, суттєвості доказів, прогнозуванні наступних кроків викладача; цей МН реалізується шляхом навчання здобувачів вищої освіти на проблемних ситуаціях з метою успішної попередньої підготовки до майбутньої роботи в реальних умовах практичних лікувальних закладів;
- частково-пошуковий або евристичний, спрямований на оволодіння окремими елементами пошукової діяльності, наприклад: викладач формулює проблему, здобувачи вищої освіти – гіпотезу;
- дослідницький, сутність якого полягає у організації викладачем пошукової творчої діяльності здобувачу вищої освіти шляхом постановки нових проблем і проблемних завдань.

11. Форми і методи оцінювання

Система поточного та підсумкового контролю

Контрольні заходи оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти включають поточний контроль знань і навичок. Контрольні заходи базуються на принципах: відповідності стандартам вищої освіти; використання стандартизованої та уніфікованої системи оцінювання, що базується на визначеності критеріїв оцінювання; об'єктивності та прозорості технології контролю. Науково - педагогічний працівник обов'язково оцінює успішність здобувача вищої освіти на кожному занятті за чотирибальною (традиційною) шкалою. Критерії оцінювання визначені робочою навчальною програмою з дисципліни «Фантомний курс сучасних технологій лікування одонтопатології», яка затверджена на вченій раді міжнародного факультету ПДМУ. Оцінка успішності є інтегрованою (оцінюються всі види роботи здобувачів освіти як під час підготовки до заняття, так і під час заняття) за критеріями, які доводяться до їх відома на початку вивчення дисципліни. Конвертація поточної оцінки, виставленої за традиційною 4-бальною шкалою, в багатобальну на кожному занятті не проводиться. Оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти включає вхідний, поточний та підсумковий контроль знань, умінь і навичок. При цьому використовуються стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти (таблиця 1).

Таблиця 1. Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в ПДМУ

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
4 (добре)	B	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	C	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

3 (задовільно)	D	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	E	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні. володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
2 (незадовільно)	FX	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	F	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, володіє менш ніж 60% знань з теми під час опитування, та усіх видів контролю.

Залік проводиться на останньому практичному занятті за результатами поточного оцінювання. Цей вид підсумкового контролю не передбачає ніяких додаткових письмових робіт чи тестування на останньому занятті. Умовою отримання заліку є:

- відпрацювання всіх пропущених аудиторних занять;
- середня поточна оцінка з дисципліни не нижче «3,00»;
- наявність фантомів з виконаними практичними завданнями та фотопротоколи практичних завдань.

Результат навчання оцінюється за двобальною шкалою (зараховано/не зараховано) та багатобальною шкалою. Середня оцінка за поточну діяльність конвертується у бали за 200-бальною шкалою, відповідно до таблиці перерахунку. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент з дисципліни – 200. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент – 122. Результати навчання – «середня оцінка з дисципліни» і «бали», які отримав здобувач вищої освіти, мають бути внесені в академічний журнал. У разі виконання студентом умов отримання заліку, викладач виставляє у залікову відомість «зараховано» і кількість балів, яку набрав студент за дисципліну. У випадку, коли середня оцінка за дисципліну нижче «3,0», студент не отримує залік. Викладач вносить в першу залікову відомість «не зараховано» і кількість балів, яку набрав студент за дисципліну. Викладач здає відомість в деканат в день останнього заняття. Здобувачі вищої освіти, які мають середню поточну оцінку з дисципліни нижче ніж «3», повинні ліквідувати академічну заборгованість до початку наступного семестру, в іншому випадку здобувач вищої освіти може бути відрахований, як такий що не виконав навчальний план.

Таблиця № 2. Уніфікована таблиця відповідності балів за поточну успішність, балам за ПМК, екзамен, та традиційній чотирьохбальній оцінці.

Середній бал за поточну успішність (А)	Бали за поточну успішність з модуля (А * 24)	Бали за ПМК з модуля (А*16)	Бали за модуль та/або екзамен (А*24 + А*16)	Категорія ЄКТС	За 4-бальною шкалою	
2	48	32	80	F FX	2 незадовільно	
2,1	50	34	84			
2,15	52	34	86			
2,2	53	35	88			
2,25	54	36	90			
2,3	55	37	92			
2,35	56	38	94			
2,4	58	38	96			
2,45	59	39	98			
2,5	60	40	100			
2,55	61	41	102			
2,6	62	42	104			
2,65	64	42	106			
2,7	65	43	108			
2,75	66	44	110			
2,8	67	45	112			
2,85	68	46	114			
2,9	70	46	116			
2,95	71	47	118			
3	72	50	122			E
3,05	73	50	123			
3,1	74	50	124			
3,15	76	50	126			
3,2	77	51	128			
3,25	78	52	130	D		
3,3	79	53	132			
3,35	80	54	134			
3,4	82	54	136			
3,45	83	55	138			
3,5	84	56	140	C	4 добре	
3,55	85	57	142			
3,6	86	58	144			
3,65	88	58	146			
3,7	89	59	148			
3,75	90	60	150			
3,8	91	61	152			
3,85	92	62	154			
3,9	94	62	156			
3,95	95	63	158			
4	96	64	160	B		

4,05	97	65	162		
4,1	98	66	164		
4,15	100	66	166		
4,2	101	67	168		
4,25	102	68	170		
4,3	103	69	172		
4,35	104	70	174		
4,4	106	70	176		
4,45	107	71	178		
4,5	108	72	180		
4,55	109	73	182	А	5 відмінно
4,6	110	74	184		
4,65	112	74	186		
4,7	113	75	188		
4,75	114	76	190		
4,8	115	77	192		
4,85	116	78	194		
4,9	118	78	196		
4,95	119	79	198		
5	120	80	200		

13. Система поточного та підсумкового контролю

Для ефективної перевірки рівня засвоєння здобувачем вищої освіти знань, умінь і навичок з вибіркової дисципліни «Фантомний курс сучасних технологій лікування одонтопатології» використовують різні методи й форми контролю.

Найпоширенішими методами контролю є: усний та письмовий контроль, перевірка якості виконання практичних завдань, а також методи самоконтролю і самооцінки.

Контроль шляхом **усного опитування** сприяє опануванню логічним мисленням, виробленню і розвитку навичок аргументувати, висловлювати свої думки грамотно, образно, емоційно, обстоювати власну думку. Застосовується на практичних заняттях і консультаціях.

Усне опитування передбачає таку послідовність: формулювання запитань (завдань) з урахуванням специфіки навчальної дисципліни й вимог програми; підготовка здобувачів вищої освіти до відповіді та викладу знань; корегування викладених у процесі відповіді знань; аналіз і оцінювання відповіді.

Використання усного контролю сприяє тісному контакту між викладачем і здобувачем вищої освіти, забезпечує feedback, дає змогу виявити обсяг і ґрунтовність знань, прогалини й неточності в знаннях здобувачів вищої освіти та одразу ж їх виправити. Утім, такий вид контролю потребує надто багато часу на перевірку. Крім того, здобувач вищої освіти під час опитування хвилюються, тому оцінка нерідко буває суб'єктивною.

Письмовий контроль. Призначення цього контролю – з'ясування в письмовій формі ступеня оволодіння здобувачем вищої освіти знаннями,

уміннями й навичками з навчальної дисципліни, визначення їхньої якості – правильності, повноти, точності, усвідомленості, уміння застосувати теоретичні знання на практиці.

Письмова перевірка здійснюється у формі короткої перевіркової роботи, написання відповіді на питання, тощо. Питання перевіркової роботи, завдання, вправи охоплюють програмний матеріал, є чітко сформульовані для виявлення знання фактичного матеріалу, відповідають рівню знань здобувачів вищої освіти і водночас вимагають від здобувачів вищої освіти певних зусиль, необхідних для їх виконання. Домашні завдання можуть виконуватися у вигляді написання коротких конспектів, схем, замальовок.

Практична перевірка застосовується для оцінки оволодіння системою практичних професійних умінь і навичок і проводиться під час проведення практичних занять.

Метод самоконтролю. Його суттю є усвідомлене регулювання здобувачем вищої освіти своєї діяльності задля забезпечення таких її результатів, які б відповідали поставленим завданням, вимогам, нормам, правилам, зразкам. Мета самоконтролю – запобігання помилкам і виправлення їх. Показник сформованості самоконтролю – усвідомлення здобувач вищої освіти правильності плану діяльності та її операційного складу, тобто способу реалізації цього плану.

Метод самооцінки. Передбачає об'єктивне оцінювання здобувачем вищої освіти досягнутих результатів.

Для формування здатності до самоконтролю і самооцінки викладач мотивує виставляння оцінки, пропонує здобувачу вищої освіти самому оцінити свою відповідь. Дієвим засобом є й організація взаємоконтролю, рецензування відповідей товаришів. При цьому здобувач вищої освіти ознайомлюється із нормами й критеріями оцінювання знань. Взяття до уваги результатів самоконтролю і самооцінки знань викладачем при виставленні кінцевої оцінки робить їх вагомими, позитивно впливає на формування відповідальності за навчальну роботу, на виховання чесності, принциповості, почуття власної гідності, дотримання принципів академічної доброчесності.

14. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Фантомний курс сучасних технологій лікування одонтопатології»;
2. Силабус для здобувачів вищої освіти з вивчення дисципліни «Фантомний курс сучасних технологій лікування одонтопатології»;
3. Плани практичних занять з дисципліни;
4. Мультимедійні презентації, відеофільми за темами практичних занять з дисципліни;
5. Мультимедійні презентації, та тести для контролю знань за темами, що винесені для самостійного опрацювання.

15. Рекомендована література

Базова (наявна в бібліотеці ПДМУ):

1. Пропедевтика терапевтичної стоматології [Текст]: підруч. для студ. стом. факул. вищ. навч. закл. МОЗ України / Марченко І.Я., Назаренко З.Ю., Павленко С.А. та ін.; під заг. ред. Ткаченко І.М.; ВДНЗУ «ПДМУ» – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2016 р. – 439с.
2. Терапевтична стоматологія: Підручник для здобувач вищої освіти стоматологічного факультету вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / За ред. Анатолія Ніколішина – Вид.2-ге, виправлене і доповнене. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 680 с.
3. Практикум з терапевтичної стоматології (фантомний курс) / А.В. Борисенко, Л.Ф. Сідельнікова, М.Ю. Антоненко, Ю.Г. Коленко, О.О. Шекера. – Київ, 2011. – 512 с. – Бібліогр.: С. 510 – 512.
4. Терапевтична стоматологія: підручник у 4 т. Фантомний курс / [М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, А.М. Політун та ін.] / За редакцією А.В. Борисенка. – Т 1. – К.: Медицина, 2009. – 400 с.

Допоміжна:

1. Алгоритми практичних навичок з пропедевтики терапевтичної стоматології: навчальний посібник. / І.М. Ткаченко, І.Я. Марченко, М.А. Шундрик та ін. - Полтава:ТОВ «АСМІ», 2020 р. - 172 с.
2. Algorithms of Practical Skills in Propaedeutics of Therapeutic Dentistry / Tkachenko I.M., Marchenko I.Y., Shundrik M.A. – Poltava: “ASMI”, 2021. – 160 p.
3. Батіг В.М. Систематизоване викладення змісту навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія». Навчальний посібник. / В.М.Батіг, В.І.Струк. – Чернівці. – 2016. – 227 с.
4. Беєр Р., Бауман М.А., Кієльбаса А.М. Ілюстрований довідник з ендодонтії / За ред. А.В.Борисенко. – М.: МЕДпресс-информ, 2008. – 240 с.
5. Ковальов Є.В. Періодонтит: навчальний посібник / Є.В. Ковальов, М.А. Шундрик, І.Я. Марченко. – Полтава, 2004. – 161 с.
6. Ковальов Є.В. Пульпіт. Патоморфологія. Клініка. Лікування: учбов. посібник / Є.В. Ковальов, В.М. Петрушанко, А.І. Сидорова. – Полтава, 1998. – 119 с.
7. Матеріалознавство у стоматології. Під заг. ред. проф. М.Д. Короля. Навчальний посібник для здобувачів вищої освіти стоматологічних факультетів. – Вінниця: Нова книга, 2008. – 240 с.: Іл.
8. Практикум з терапевтичної стоматології (фантомний курс): навчальний посібник / [М.Ф. Данилевський, А.П. Грохольський, А.М. Політун та ін.] / За ред. М.Ф. Данилевського. – Львів: Світ, 1993. – 184 с.
9. Терапевтична стоматологія: підручник у 2 т. / [А.К. Ніколішин, В.М. Ждан,
10. А.В. Борисенко та ін.] / За редакцією А.К. Ніколішина. – Т.1. – Вид. 2. – Полтава: Дивосвіт, 2007. – 392 с.
11. Терапевтична стоматологія: обладнання та інструментарій: навчальний посібник / В.І. Герелюк, Н.В. Нейко, В.В. Материнський, О.П. Кобрин. – Івано-Франківськ, 2002. – 95 с.

12. Propaedeutics of therapeutic dentistry. The textbook for higher education applicants of dental and foreign faculties of higher education institutions of Ministry of health of Ukraine/ I.M. Tkachenko, I.Y. Marchenko, M.A. Shundryk, Z.Y. Nazarenko, S.A. Pavlenko, O.V. Pavlenkova, A.I. Sydorova, Y.Y. Vodoriz, N.M. Brailko / Magnolia 2006, 2023. – 416 p.

13. Propaedeutics of therapeutic stomatology (Module 1): Teaching manual for foreign students of dentistry faculties of higher medical educational establishment/ I.Y. Marchenko, I.M. Tkachenko, Z.Y. Nazarenko; “UMSA”. – Poltava: “ASMI”, 2016. – 191 p.

14. Propaedeutics of therapeutic stomatology (Module 2). Teaching manual for foreign students of dentistry faculties of higher medical educational establishment/ I.Y. Marchenko, I.M. Tkachenko, L.M. Lobach /“UMSA”. – Poltava: “ASMI”, 2017. – 192 p.

Інформаційні ресурси

- <http://nashol.com/2011041354397/propedevtika-stomatologicheskikh-zabolevanii-skorikova-l-a-volkov-v-a-bajenova-n-p.html>
- <http://www.booksmed.com/stomatologiya/2393-propedevtika-stomatologicheskikh-zabolevaniy-skorikova.html>
- http://dental-ss.org.ua/load/kniga_stomatologia/terapevticheskaja/8.
- http://stomatbook.blogspot.com/p/blog-page_14.html.
- <http://ru.bookos.org/g/%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D1%8F>.
- <http://www.booksmed.com/stomatologiya/153-terapevticheskaya-stomatologiya-borovskij.html>
- <http://knigi.tr200.net/f.php?f=%EF%F0%EE%EF%E5%E4%E5%E2%F2%E8%EA%E0+%F2%E5%F0%E0%EF%E5%E2%F2%E8%F7%E5%F1%EA%EE%E9+%F1%F2%EE%EC%E0%F2%EE%EB%EE%E3%E8%E8&p=0>
- http://mirknig.com/knigi/nauka_ucheba/1181309066-terapevticheskaya-stomatologiya-uchebnik.html

Розробники: Ткаченко І.М. – завідувач кафедри, д.мед.н., професор
Марченко І.Я. – завуч кафедри, к.мед.н., доцент